

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΨΑΕΦ	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΧΕ2026
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Αφηγήσεις Ασθένειας και Οριζόντιες Δεξιότητες στην Εποχή της Τεχνητής Νοημοσύνης: Ψηφιακές Ιατρικές Ανθρωπιστικές Επιστήμες και Αφηγηματική Ιατρική		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
<i>ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ</i>	3	5	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Κανένα		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	elearn.uoc.gr		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i></p> <p><i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <i>Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης</i> <i>Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β</i> <i>Περιοδικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων</i>

Η ραγδαία εξέλιξη της ΤΝ αναδεικνύει την ανάγκη καλλιέργειας δεξιοτήτων ανθρωπιστικού προσανατολισμού, πέραν των εξειδικευμένων γνώσεων (hard skills), οι οποίες καθίστανται ολοένα και πιο ευμετάβλητες. Το μάθημα εστιάζει στην ανάπτυξη οριζόντιων δεξιοτήτων (soft skills) όπως η ενσυναίσθηση, η επικοινωνία, η κριτική σκέψη, η ηθική κρίση, η αφηγηματική ικανότητα, η πολιτισμική ευαισθησία και η διεπιστημονική συνεργασία μέσα από το πεδίο των Ψηφιακών Ιατρικών Ανθρωπιστικών Επιστημών και της Αφηγηματικής Ιατρικής. Οι Ψηφιακές Ιατρικές Ανθρωπιστικές Επιστήμες (Digital Medical Humanities) είναι ένας ταχέως αναπτυσσόμενος κλάδος που συνδέει τις Ανθρωπιστικές Επιστήμες με την Ιατρική και τα ψηφιακά εργαλεία, μέσα από διαθεματικές ψηφιακές αφηγήσεις της ασθένειας. Σε αυτό το πλαίσιο δίνεται έμφαση στην Αφηγηματική Ιατρική (η οποία εξετάζει το ρόλο των αφηγήσεων στην πολύπλευρη κατανόηση της ανθρώπινης φύσης και του πόνου καθώς και της εμπειρίας της ασθένειας αξιοποιώντας λογοτεχνικά κείμενα) στην εποχή της ΤΝ.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα αποκτήσουν τα παρακάτω:

- 1) γνώσεις και εξοικείωση με την έννοια των οριζόντιων δεξιοτήτων και την ανάγκη καλλιέργειάς τους στην ψηφιακή εποχή,
- 2) εξειδικευμένες γνώσεις και εξοικείωση με φιλοσοφικά ζητήματα που αποτελούν αντικείμενο γενικότερων συζητήσεων και αντιπαραθέσεων σήμερα σχετικά με την έννοια της ανθρώπινης φύσης και των ορίων της (όπως ασθένεια και θάνατος) στην εποχή της ΤΝ,
- 3) γνώσεις και εξοικείωση στη διεπιστημονική προσέγγιση των Ανθρωπιστικών Επιστημών και της Ιατρικής (Medical Humanities) καθώς και της ψηφιακής τεχνολογίας στο νέο κλάδο των Ψηφιακών Ιατρικών Ανθρωπιστικών Επιστημών (Digital Medical Humanities), με ιδιαίτερη έμφαση στο ρόλο των ψηφιακών αφηγήσεων.
- 4) ικανότητες και δεξιότητες, όπως ανάπτυξη της αφηγηματικής ικανότητας, της ενσυναίσθησης, της κριτικής αναστοχαστικότητας, της κατανόησης του εαυτού και των άλλων, ιδίως του «διαφορετικού», και της πολιτισμικής ευαισθησίας στο πλαίσιο της Αφηγηματικής Ιατρικής (Narrative Medicine) και της Ψηφιακής Αφηγηματικής Ιατρικής (Digital Narrative Medicine).
- 5) γνώση και εξοικείωση με θεωρίες λογοτεχνίας και την εφαρμογή τους σε ένα ευρύ διαθεματικό πλαίσιο αφηγήσεων ασθένειας από ποικίλα επιστημονικά πεδία, με έμφαση στη λογοτεχνία και την έννοιά της στην εποχή της ΤΝ. Σε αυτό το πλαίσιο θα συζητηθούν και μορφές ψηφιακής αφήγησης, που διευρύνουν και μεταβάλλουν τις παραδοσιακές αφηγήσεις ασθένειας, καθώς και το θέμα της κριτικής αξιοποίησης της ΤΝ ως εργαλείου ανάλυσης και δημιουργίας αφήγησης (π.χ. Voyant, AI text generators).

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;

<i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i>	<i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i>
<i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i>	<i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i>
<i>Λήψη αποφάσεων</i>	<i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i>
<i>Αυτόνομη εργασία</i>	<i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</i>
<i>Ομαδική εργασία</i>	<i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i>
<i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i>	<i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</i>
<i>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</i>	

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

.....

Άλλες...

.....

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων Τεχνολογιών.

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις.

Ομαδική εργασία.

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον.

Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών.

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα.

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου.

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής.

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα περιλαμβάνει:

1. Εισαγωγή και διαλέξεις στα ακόλουθα θέματα:

A. Εισαγωγή στη έννοια των οριζόντιων δεξιοτήτων και την ανάγκη καλλιέργειάς τους στην εποχή της ΤΝ.

B. Εξέταση της έννοιας της ανθρώπινης φύσης και των ορίων της στη διαρκώς μεταβαλλόμενη ψηφιακή εποχή, με έμφαση στις ευκαιρίες και τις προκλήσεις της νέας πραγματικότητας που διαμορφώνεται από την ραγδαία ανάπτυξη της ΤΝ.

Γ. Ανάλυση των Ψηφιακών Ιατρικών Ανθρωπιστικών Επιστημών (Digital Medical Humanities), με ιδιαίτερη αναφορά στους πολυδιάστατους τρόπους με τους οποίους οι αφηγήσεις ασθένειας επηρεάζονται, εμπλουτίζονται ή τίθενται σε εντελώς νέες βάσεις σε ψηφιακά περιβάλλοντα. Έμφαση θα δοθεί συγκεκριμένα στη λογοτεχνία και την ευρύτερη έννοιά της στην εποχή της ΤΝ, καθώς και στην αξιοποίηση της για την ανάπτυξη οριζόντιων δεξιοτήτων σε αυτό το πλαίσιο.

Δ. Εξέταση της Αφηγηματικής Ιατρικής (Narrative Medicine), των περιορισμών και των νέων τάσεων της στην εποχή της ΤΝ (όπως είναι η Ψηφιακή Αφηγηματική Ιατρική, Digital Narrative Medicine), καθώς και διαθεματικών λογοτεχνικών αφηγήσεων ασθένειας και περιθωριοποίησης λόγω ιατρικών καταστάσεων. Ανάλυση θεωριών λογοτεχνίας πάνω στις οποίες βασίζεται η Αφηγηματική Ιατρική και αναφορά σε σχετικές παραδοσιακές και νεότερες λογοτεχνικές αφηγήσεις, όπως η παθογραφία και οι ψηφιακές αφηγήσεις.

Ε. Συζήτηση παραδειγμάτων διαθεματικών αφηγήσεων (π.χ. παθογραφίες από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα, e-literature, πολυτροπικά έργα) μέσα από βιωματικές προσεγγίσεις για την καλλιέργεια οριζόντιων δεξιοτήτων όπως η ενσυναίσθηση, ο ηθικός στοχασμός, η συνεργατικότητα, η πολιτισμική ευαισθησία, η δημιουργική φαντασία.

Στ. Εισαγωγή σε ψηφιακά εργαλεία δημιουργίας και ανάλυσης αφηγήσεων ασθένειας.

2. Συζήτηση σε ομάδες και αναστοχασμό (προφορικό και γραπτό) στα παραπάνω θέματα.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</p>	<p>Εξ αποστάσεως εκπαίδευση</p>	
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Χρήση βάσεων δεδομένων • Χρήση ψηφιακών εργαλείων • Παρουσιάσεις –διδασκαλία με εξειδικευμένο λογισμικό (ppt κ.λπ.) • Διδακτικό Υλικό, ανακοινώσεις & επικοινωνία μέσω της πλατφόρμας elearn 	
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</p>	<p>Δραστηριότητα</p>	<p>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</p>
	<p>Διαλέξεις</p>	<p>39</p>
	<p>Αυτοτελής μελέτη και ομαδική συγγραφή εργασίας</p>	<p>86</p>
	<p>Σύνολο Μαθήματος (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)</p>	<p>125</p>
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>Γλώσσα εξέτασης: Ελληνική Γραπτή ομαδική εργασία 2500-3000 λέξεων πάνω σε θέματα που θα οριστούν από τη διδάσκουσα και προφορική παρουσίαση- εξέταση.</p>	

(4) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Προτεινόμενη Βιβλιογραφία και συναφή επιστημονικά περιοδικά:

Bates V., Bleakley A. and S. Goodman (eds). *Medicine, Health and the Arts: Approaches to the Medical Humanities*, 1st ed. Routledge, 2014.

Bleakley Alan. *Medical Humanities: Ethics, Aesthetics, Politics*, 1st ed. Routledge, 2024. <https://doi.org/10.4324/9781003383260>

Charon Rita. *Narrative medicine: honoring the stories of illness*. Oxford University Press, 2006.

Charon Rita et al. *The principles and practice of Narrative Medicine*. Oxford University Press, 2017.

Dalrymple-Fraser, C. Expanding Narrative Medicine: Four Notes. *Canadian Journal of Bioethics / Revue canadienne de bioéthique*, 7(1), 2024, 29–33. <https://doi.org/10.7202/1110326ar>

Hayes Paul and Noel Fitzpatrick. Narrativity and responsible and transparent AI practices. *AI and Society* 40, 2025, 605-625. <https://doi.org/10.1007/s00146-024-01881-8>

Hermann Isabella. Artificial intelligence in fiction: between narratives and metaphors. *AI and Society* 38, 2023, 319–329. <https://doi.org/10.1007/s00146-021-01299-6>

Kampourelli Vassiliki. Historical empathy and medicine: Pathography and empathy in Sophocles' *Philoctetes*. *Medicine, Health Care and Philosophy* 25, 2022, 561–575. <https://doi.org/10.1007/s11019-022-10087-y>

Klugman Craig M., Erin Gentry Lamb, and Kirsten Ostherr, Digital Health Humanities, in Craig M. Klugman and Erin Gentry Lamb (eds), *Research Methods in Health Humanities*, online ed. Oxford Academic, 2019, <https://doi.org/10.1093/med/9780190918514.003.0012>.

Matthews Nicol and Naomi Sunderland. *Digital storytelling in health and social policy: listening to marginalised voices*. Routledge, 2017.

Montemayor Carlos, Halpern Jodi and Abrol Fairweather. In principle obstacles for empathic AI: why we can't replace human empathy in healthcare. *AI and Society* 37, 2022, 1353–1359. <https://doi.org/10.1007/s00146-021-01230-z>

Park E., Forhan M. and C.A. Jones. The use of digital storytelling of patients' stories as an approach to translating knowledge: a scoping review. *Res Involv Engagem* 7, 58 (2021). <https://doi.org/10.1186/s40900-021-00305-x>

Rodosthenous George and Angeliki Poulou (eds). *Greek Tragedy and The Digital*. Bloomsbury, 2022. <https://www.bloomsbury.com/au/greek-tragedy-and-the-digital-9781350185869/>

Simou E. The Growing Importance of Soft Skills in Medical Education in the AI Era: Balancing Humanistic Care and Artificial Intelligence. *International Medical Education* 4(4), 2025, 50. <https://doi.org/10.3390/ime4040050>

Topol Eric. Machines and empathy in medicine. *Lancet* 402: 10411, 21 Oct. 2023, 1411. [https://doi.org/10.1016/S0140-6736\(23\)02292-4](https://doi.org/10.1016/S0140-6736(23)02292-4)

<https://eliterature.org>

Συναφή επιστημονικά περιοδικά

Ars Medica, <https://ars-medica.ca>

Intima: a Journal of Narrative Medicine, <https://www.theintima.org>

Literature and Medicine, <https://www.press.jhu.edu/journals/literature-and-medicine>

Synopsis: a health humanities journal, <https://medicalhealthhumanities.com>

Stimulus: A Medical Humanities Journal, <https://mavmatrix.uta.edu/stimulus>